

РЕШЕНИЕ

№ 1367

гр. София, 27.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Елена Тахчиева
К. Филипова

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
като разгледа докладваното от К. Филипова Въззивно гражданско дело № 20231000501491 по описа за 2023 година

С решение № 263327 от 17.11.2022 г. по гр. д. № 3804/2016 г., СГС, I-6 с-в, осъжда ЗД „Бул Инс“ АД да заплати на К. Т. Р. на основание чл. 226 КЗ (отм.) сумата от 50 000 лв., съставляваща обезщетение на неимуществени вреди, причинени от ПТП на 23.11.2015 г., като отхвърля иска за сумата над 50 000 лв. до предявения размер от 90 000 лв.

Срещу решението е депозирана въззивна жалба от ответната страна ЗД „Бул Инс“ АД, в частта, в която искът е уважен над сумата от 5000 лв. до сумата от 50 000 лв., като счита размера за прекомерен. Поддържа възраженията си за принос, тъй като ищцата е пътувала без колан и сама е приела да пътува при водач без свидетелство за правоуправление и в нетрезво състояние (за което е постановена и присъда), като е била длъжна да положи съответната грижа за узнаване на посочените обстоятелства. Изтъква, че първоначално ищцата е прикривала факта, че К. К. е управлявал автомобила, в който тя е пътувала. Счита, че решението е постановено при липса на доказателства, тъй като съдът не ги е допуснал. Твърди, че за претърпените вреди не се дължи определеното от съда обезщетение, което е завишено.

Ответницата по жалбата К. Т. Р. не е депозирила писмен отговор.

Третото лице помагач К. И. К. (на страната на ответника по иска) не взема становище по въззивната жалба.

Въззивната жалба е подадена в срок, срещу валидно и допустимо съдебно решение, преценено като такова в съответствие с чл. 269 ГПК.

Софийски апелативен съд при преценка на доводите на страните и доказателствата по делото намира следното:

Предявени са иски с правно основание чл. 226 КЗ (отм).

Ищцата К. Т. Р. твърди, че 23.11.2015 г. пътувала на предна дясна седалка в л.а. БМВ, рег. № *****, с неизвестен водач (в последствие посочен К. К.), който напуснал платното за движение и самокатастрофирал. Ищцата претърпяла фрактури, като десния крайник и таза били лекувани оперативно. Лечението продължило в домашна обстановка, като се лекувала при постелен режим, с нужда от чужда помощ, и търпяла множество болки, страдания и стрес. Претендира застрахователя на гражданската отговорност на виновния водач да ѝ заплати обезщетение на търпените неимуществени вреди в размер на 90 000 лв., ведно със законната лихва от датата на ПТП, както и разноски.

Ответникът ЗК „Бул Инс“ АД оспорва иска по основание и размер, като сочи, че е налице принос от пострадалата, тъй като е ищцата е пътувала без колан, в управляван от неспособен водач автомобил в нетрезво състояние.

От събраните доказателства, преценени в съответствие с доводите на страните във въззивното производство, се установява следната фактическа обстановка:

Няма спор, че в случая е налице валидна застраховка на гражданската отговорност на водача, както и относно обстоятелството, че ищцата е пътувала при водача К. К., който с влязла в сила присъда е признат за виновен за настъпването на ПТП на 23.11.2015 г. (л. 125). Наказателният съд е приел, че поради управление на МПС в пияно състояние и без необходимата правоспособност, водачът виновно е причинил на К. Р. средни телесни повреди – открито счупване на външния малеол на дясната подбедрица и счупване на долното рамо на двете срамни кости на таза.

СМЕ е посочила, че леченията на открити счупвания винаги е по-

сложно, поради честото инфектиране на раната. Лечението е било 10 дни в болница (с оперативно поставяне на винтове и пластини в областта на крака) и 5 месеца в домашна среда. Сумарно болките са били интензивни за около 20-22 дни, а в останалия лечебен период по-слаби, като понастоящем са спорадични, като продължат за около 3 години след ПТП. Останал е голям загрозяващ белег на дясната подбедрица – 8,5 см. Вещото лице е посочило, че ако се установи, че купето е навлезнало към предна дясна седалка, то травмите може да бъдат получени и с поставен колан.

Първоначално САТЕ е счела, че не са описани точни деформации по автомобила и не е възможно да се локализира в коя част е настъпил сблъсък в стълба и с коя част в металните платна. В преработеното заключение (на л. 193), е прието, че от установените и описаните деформации по автомобила първият контакт е настъпил в предна дясна част на автомобила – предна дясна врата и предна дясна колонка по стълба. На л. 191 повредите по автомобила са описани като деформирани предни дясна врата, таван и предна дясна колонка, счупено челно стъкло, деформирана предна част на МПС, таван, преден капак, преден ляв и десен калник, предни джанти, арматурно табло, задна дясна врата, предни лява и дясна седалка. Установено е, че скоростта на движение е била от порядъка на 100 км/ч като автомобилът се е отклонил на ляво и се е ударил в железобетонен стълб.

Св. К. К. Д., *дъщеря* на ищцата, разказва, че видяла пострадалата в „Пирогов“ – тя била в шок, не можела да говори, била уплашена, боляло я. Свидетелката я посещавала всеки ден, а след изписването основно тя се грижела за нея, тъй като тя била неподвижна 2 месеца, не можела да става и дори да се мърда в леглото, а за огромните болки пиела обезболяващи за да може да спи. Ищцата дори не можела да се храни сама и дъщеря ѝ ѝ помагала, като пострадалата дори избягвала да се храни много, тъй като не можела да се изхожда. Чувствала се унижена, било я срам от това, че свидетелката трябвало да поема всички грижи, всичко ѝ се отразило много зле психически. Ищцата не се чувствала пълноценна като майка, тъй като не можела да се грижи за свидетелката и по-малката си дъщеря, като на последната дори ограничавали контактите с ищцата, за да не се травмира. След изправянето ползвала патерици за около два месеца, а трудности създавал и гипсът, който бил над коляното. Към момента ищцата все още не била възстановена, изпитвала болки при дълго ходене и стоене. Напуснала

работата си във фирма за кредити, тъй като не можела да ходи на срещи с клиенти.

При така очертаната фактическа обстановка по спорните въпроси се налагат следните правни изводи:

Пред настоящата инстанция страните не спорят, че на 23.11.2015 г. настъпил пътен инцидент, при който пострадала ищцата Р.. Травмите, които тя е претърпяла са установени както от присъдата (чл. 300 ГПК), така и от приетата по делото СМЕ. Страните спорят относно размера на обезщетението и наличието на съпричиняване от страна на пострадалата поради факта, че същата е приела да пътува в автомобил управляван от неправопособен и алкохолно повлиян водач.

За да определи размера на дължимото в случая обезщетение настоящият състав отчита възрастта на ищцата, наличието на фрактури в единия долен крайник и таза, едната от които с открита рана, а втората обусловила непрекъснат постелен режим в началото на лечението, което е било едновременно и оперативно и консервативно. Лечебният период е описан като 5-месечен, като е съпроводен с невъзможност за движение и спазване на лежащ режим. Установява се, че ищцата е имала нужда от чужда помощ, което създало у нея срам, притеснения, чувство за вина, тревоги, че не може да изпълнява майчинските си грижи. Съдът отчита факта, че в процеса на възстановяване ищцата е имала освен посочения по-горе период на силно ограничение на всякакви движения и време, в което се придвижвала с помощни средства след вертикализиране. Съдът отчита наличните по делото данни, че понастоящем има проявление на спорадични болки при преумора. Предвид казаното и като съобрази момента на настъпване на инцидента (2015 г.) и обществено икономическите условия към него, принципа на справедливост в чл. 52 ЗЗД както и практиката на съдилищата, съдът намира, че на ищцата като обезщетение за търпените неимуществени вреди се следва сумата от 50 000 лв., така както е прието и от СГС. Съдът взе предвид и нивото на застрахователните лимити, като отчита и практиката на ВКС, според която тези лимити нямат самостоятелно значение и не са абсолютен критерий за икономическите условия в страна към релевантния момент. (Така в решение № 217 от 22.12.2016 г. по т. д. № 3402/2015 г., Т. К., II Т. О. на ВКС).

Във връзка с възражението за принос на пострадалата към претърпените от нея неимуществени вреди, съдът намира следното:

Оплакването, че вредоносния резултат е съпричинен поради липсата на предпазен колан се оборва от събраните доказателства. Според СМЕ травмите на ищцата – в зоната на долен крайник и таз, ще бъдат получени ако се установи, че части от автомобила са навлезли към предна дясна седалка, където е пътувала пострадалата. От САТЕ е видно, че деформациите са именно в зоната на предна дясна врата (таван, колона, челна част), което налага извода, че дори да е била с правилно поставен колан ищцата е щяла да получи счупване в долния крайник и таза, поради съприкосновението на тялото с интериора на автомобила, който е бил деформиран навътре към купето. При тези увреждания по автомобила и при скоростта от 100 км/ч, с която същият се е ударил в неподвижния стоманобетонен стълб, обоснован се явява извода, че използване на колан не би било ефективно за да предпази ищцата от получените фрактури в зоната на крака и таза. Следва да се съобрази, че емпиричните и ноторно известни опитни постановки по подобен вид дела сочат, че липсата на травми в областта на главата при сходни по тип преки и челни сблъсъци мотивират извод, че пътникът е пътувал с колан. Ако пасажерът не е скрепен със защитен колан към седалката, тялото започва движение напред като главата обикновено достига до арматурното табло и настъпват травми в областта на лицето, шията и пр. Такива в случая не са удостоверени, което е косвено доказателство, че ищцата е пътувала с поставен колан.

По делото няма събрани доказателства, които да установят, че ищцата е била запозната с наличието или липсата на свидетелство за управление на водача. Данните обаче сочат, че тя е била наясно с факта, че виновният за инцидента е предприел управлението на автомобила след консумация на алкохол (приблизително от 1 ‰, съгласно присъдата на наказателния съд). По делото се налице съвкупност от косвени доказателства, които могат да установяват факта, че ищцата е знаела, че К. е консумирал алкохол. Не е оспорено от ищцата обстоятелството (посочено в мотивите на присъдата – л. 126), че тя и К. са били в компания, заедно на гости, където той е консумирал алкохол, след което са предприели пътуването, при което е настъпил инцидента. Не е спорно, че ищцата е променяла показанията си относно факта, кой е водача на колата преди катастрофата, което може да послужи

като косвено доказателство, че тя е била наясно с информацията, че К. е консумирал алкохол и (предвид съдебното му минало свързано с множество нарушения на правилата за движение) е целяла да го предпази от наказателна отговорност. Относима към случая е и практиката на ВКС, закрепена в Решение № 139 от 28.01.2021 г., т.д. № 1780/19 г., ТК, II ТО, където е посочено, че за да бъде приложена разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, достатъчно е доказването и само на възможността за узнаване от увредения, при проявена от него дължима грижа, че водачът на МПС, в което е пътувал, е непълнолетен, респ. неправопособен. Отнесено към конкретиката на настоящия казус, това разрешение следва да се интерпретира по начин, че ищцата е била длъжна да положи дължимата грижа, след като е била в обща компания на гости с водача, и да извърши преценка, че същият е консумирал алкохол, по начин, който може да повлияе на възможностите му за безопасно шофиране. След като е приела да пътува с него при тези данни, тя е способствала със собственото си поведение за настъпването на вредните последици. Приносът ѝ настоящият състав определя на 20 %, като безспорно водачът носи по-голямата вина за настъпването на вредните последици, тъй като освен, че е бил в нетрезво състояние, той е бил без свидетелство за управление и е нарушил правилата за движение, като е шофирал със скорост надхвърляща със 100 % разрешената.

Предвид всичко казано оплакването на жалбоподателя, че не е налице съпричиняване (поради знание за употреба на алкохол от водача) е основателно. В този смисъл посоченото по-горе обезщетение от 50 000 лв. следва да бъде присъдено в намален размер от 40 000 лв.

С оглед изложените аргументи решението на СГС следва да бъде частично отменено, вкл. и по отношение на присъдените в тежест на застрахователя разноси – държавната такса следва да се редуцира от 2000 лв. до 1600 лв. За настоящата инстанция на представителя на жалбоподателя се дължи възнаграждение съответно от 1560 лв. с припадащ се ДДС, както и 200 лв. за държавна такса, а на представителя на ответницата за осъществената защита - 3 450 лв. на основание чл. 38 ЗА.

Воден от горните мотиви съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 263327 от 17.11.2022 г. по гр. д. № 3804/2016 г., СГС, I-6 с-в, **в частта**, в която се осъжда ЗД „Бул Инс“ АД да заплати на К. Т. Р. на основание чл. 226 КЗ (отм.) сумата над 40 000 лв. до сумата от 50 000 лв., както и **в частта**, в която ЗД „Бул Инс“ АД е осъдено да заплати държавна такса над сумата от 1600 лв. до сумата от 2000 лв., като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл. 226 КЗ (отм.) предявен от **К. Т. Р.**, ЕГН *********, срещу **ЗД „Бул Инс“ АД**, ЕИК 831830482, за разликата над сумата от 40 000 лв. до сумата от 50 000 лв., съставляваща обезщетение за неимуществени вреди от ПТП на 23.11.2015 г.

ПОТВЪРЖДАВА решението в частта, в която се осъжда ЗД „Бул Инс“ АД да заплати на К. Т. Р. на основание чл. 226 КЗ (отм.) сумата над 5 000 лв. до сумата от 40 000 лв.

В останалата част, в която искът до 5000 лв. е уважени и над 50 000 лв. до 90 000 лв. е отхвърлен, решението е влязло в сила.

ОСЪЖДА **К. Т. Р.** да заплати на **ЗД „Бул Инс“ АД** разноски в размер на общо 1760 лв., включващи и възнаграждение за адвокат, с припадащ се ДДС.

ОСЪЖДА **ЗД „Бул Инс“ АД** да заплати на адв. Л. Г. възнаграждение в размер на 3 450 лв. на основание чл. 38 ЗА.

Решението може да се обжалва пред ВКС в месечен срок от съобщението до страните, че е изготвено.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____